

Rinnallakulkijan mukana yhdistystoimintaan

13.4.2026

Uusia tekijöitä tarvitaan

Yhdistysten, seurojen ja järjestöjen toimintaan tarvitaan uusia tekijöitä entisten ikääntyessä. Nuorten ja Suomeen muuttaneiden mukaan tuloa voidaan helpottaa antamalla heille rinnallakulkija. Hän opastaa, kannustaa ja auttaa uutta tulijaa pääsemään mukaan toimintaan askel kerrallaan. Yhteisöllisyyden vahvistaminen syntyy lopulta pienistä teoista, kohtaamisista ja mahdollisuuksista osallistua.

Vapaa-ajan toimintaa tarjoavat yhdistykset ovat keskeisessä roolissa alueiden pitovoiman vahvistamisessa. Ne tarjoavat merkityksellistä tekemistä, yhteisöllisyyttä ja harrastusmahdollisuuksia niin paikallisille kuin muualta muuttaneille. Aktiivitoimijoiden keski-ikä kasvaa, mukaan tarvittaisiin uusia toimijoita, mieluiten myös nuoria (Rinne-Koski ym. 2025, 25).

Toimintaan mukaan tulemista helpottaa rinnallakulkija, joka opastaa käytännön tasolla.

Rinnallakulkija madaltaa kynnystä

Suomen Punaisen Ristin Milla Ukkosen mukaan usein ratkaisevassa roolissa uusien jäsenten mukaan saamisessa on yksittäinen ihminen, joka ohjaa tulijan toiminnan pariin. SPR on tehnyt yhdistystoimijoille valmiita malleja, kuinka pienillä askelilla ja hoksaamisella toimintaa saadaan helpommin lähestyttäväksi (Suomen Punainen Risti, 2023).

Yksi keskeisimmistä onnistumisen tekijöistä on rinnallakulkija. Katrin Tiittanen korostaa, että uuden tulijan kannalta on tärkeää löytyä nimetty henkilö, jolta hän voi kysyä kaikenlaista, ja joka sitoutuu opastamaan käytännössä. Lisäksi on hyvä aloittaa toimintaan tutustuminen ensin pienistä tehtävistä ja kasvattaa vastuuta vähitellen, kunkin vahvuuksien ja mahdollisuuksien mukaan. Toimintaan motivoituminen, siihen kiinnittyminen ja motivaation kasvu tapahtuu usein pienin askelin: aloitetaan yksinkertaisista tehtävistä ja edetään vähitellen vaativampiin rooleihin.

Usein ajatellaan, että kielitaito on suurin este osallistumiselle. Haasteet voivat liittyä myös puolin ja toisin liiallisiin tai epärealistisiin. Pitkään toimineissa yhdistyksissä ja järjestöissä on paljon asioita, jotka ovat

mukana oleville itsestäänselviä. Kun mukaan tulee uusia toimijoita, on tärkeä kertoa ja puhua asioita ääneen. Lisäksi, varsinkin jos uusi toimija tulee eri kulttuuritaustasta, ei suomalaisen yhdistystoiminnan tavat ja säännöt ole tuttuja. Näin ollen rinnallakulkijaa tarvitaan selittämään esimerkiksi mitä toiminnalla tavoitellaan, miten virallinen osuus ja käytännön asiat toimivat, vaikkapa mitä talkoot tarkoittavat ja miten siellä toimitaan.

Uusia näkökulmia toimintaan

Uudet tulokkaat kysyvät todennäköisesti, miksi asioita tehdään siten kuin ehkä vanhojen ja vuosien mittaan vakiintuneiden tapojen mukaan on totuttu tekemään. Nämä kohdat ovat terveellinen hetki tarkastella tekemistä. Mikäli perusteet asioiden tekemiselle tietyllä tavalla löytyy, hyvä niin. Vakiintuneet tavat voivat kääntyä myös rasitteiksi ja uudet, ulkopuolelta tulevat silmäparit voivat havaita kohtia, joissa tapojen muuttamisesta on hyötyä.

Yhdistystoimijat itse ovat tuoneet esiin, että sääntöjä ja toimintatapoja on hyvä tarkastella säännöllisin väliajoin. Silloin yhdistykset pysyvät paremmin kiinni ajassa, niiden toiminta ja tekeminen on houkuttelevampaa etenkin nuoremmille sukupolville (Rinne-Koski ym., 2025). Tämä edellyttää yhdistyksiltä avoimuutta ja valmiutta tarkastella omaa toimintaansa uudesta kulmasta. Jos tarkastelu otetaan säännölliseksi osaksi toimintaa, sitä ei niin helposti koeta kritiikkinä. On tärkeää kertoa ääneen, että uusien ideoiden esiin nouseminen ei tarkoita vanhojen toimintatapojen olevan vääriä. Usein syynä on toimintaympäristön ja -tapojen muutos, joka edellyttää tekemisen tapojen kehittämistä ja ajantasaisamista.

Pelillistetty Koto-passi kannustaa kohtaamisiin

Uusia ratkaisuja kehitetään tukemaan maahanmuuttajien osallistumista ja kotoutumista. Suupohjassa valmistellaan Koto-passia, pelillistä työkalua. Siinä on käytännön tehtäviä, jotka auttavat maahan muuttaneita tutustumaan arjen käytäntöihin ja palveluihin. Suupohjan maahanmuuttokoordinaattori Agnes Szeman kertoo, että vaikka tietoa on paljon saatavilla, se ei välttämättä muutu toiminnaksi, vaan tarvitaan tekemistä, kohtaamisia ja keskusteluja.

Koto-passiin on valittu muutamia teemoja hyvin laajasta maahanmuuttajille suunnatusta kotoutumismateriaalista. Pelimäistä sovellusta toteutetaan parhaillaan oppilastyönä Suupohjan koulutus ja työllisyyskuntayhtymä Vuoksissa. Sovelluksesta käyttäjä voi valita tehtäviä, joista osa näkyy esimerkiksi alueen kartalla. Mukaan lähteneiden yritysten, yhdistysten ja esimerkiksi kirjastojen kanssa on sovittu niihin sijoittuvista tehtävistä. Tehtävänä voi olla vaikka kaupan aukioloaikojen kysyminen suomeksi tai osallistuminen johonkin tapahtumaan. Tehtävien tekemistä helpottaa tieto, että kohdepaikassa on joku, joka osaa odottaa maahanmuuttajan tulemista paikalle.

Puheenvuorot esitettiin osana Yhteisötalouden rooli ja merkitys maaseudun palvelutuotannossa (YRMY) -hankeen järjestämää tilaisuutta Vahvistetaan yhteisöjä – maahanmuuttaneet mukaan yhdistystoimintaan 17.3.2026.

Puheenvuorot kokonaisuudessaan voit kuunnella linkkien kautta

Milla UkkonenKatrin TiittanenAgnes Szeman

Yhteisötalouden rooli ja merkitys maaseudun palvelutuotannossa (YRMY) -hanke on Euroopan unionin osarahoittama. Sitä toteuttaa Ruralia-instituutti yhteistyössä Seinäjoen ammattikorkeakoulun ja Eteläpohjalaiset kylät ry:n kanssa. Hankkeessa pilotoidaan yhteisötalouden malleja, joita esim. osuuskunnat, yhdistykset, seurat, järjestöt ja yhteiskunnalliset yritykset voivat kehittää, usein yhteistyössä muiden alueellisten toimijoiden kanssa.

Salla Kettunen
Senior Project Manager
SEAMK

Katja Rinne-Koski
Tutkijatohtori
Helsingin yliopisto, Ruralia-instituutti

Merja Lähdesmäki
Vanhempi tutkija
Helsingin yliopisto, Ruralia-instituutti

Ada Trogen
Väitöskirjatutkija
Helsingin yliopisto, Ruralia-instituutti

Lähteet

Rinne-Koski, K., Trogen, A., Kettunen, S. & Lähdesmäki, M. (2025). *Mistä silloin puhutaan, kun puhutaan yhteisötaloudesta Etelä-Pohjanmaalla? Yrmy- hankkeen keskustelutilaisuuksien yhteenvetoraportti 4.8.2025* (Raportteja 247). Helsingin yliopisto, Ruralia-instituutti. http://hdl.handle.net/10138/600520

Suomen Punainen Risti. (28.2.2023). *Yhteisölähtöinen kotoutuminen.*https://www.punainenristi.fi/tyomme/kotimaa/apua-maahanmuuttaneille/yhteisolahtoinen-kotoutuminen/